

Esse de done ori in septimana: Joi-a si Dominee'a; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septimana.

Pretulu de prenumeratiune pentru Austria:

Table with 2 columns: Duration (pe anu intregu, diumetate de anu, pstrariu) and Price (8 fl. v. a., 4 fl. v. a., 2 fl. v. a.). Includes separate rates for Romania and straintate.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu speditiuni; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data, se antecipa.

Insciintiare si rogare. Dela 1-a Noembrie n. adeca de luna trecuta, Redactiunea Albinei se afla in cas'a bisericeii greco-romane, langa Dunare, ALTE-POSTGASSE, Nro 1. Rogamu deci: acolo se ni se adresedia tote impartasirile! Asemenea rogamu pre imabilele Speditiuni ale foiloru din Romania si Constantinopole, se aiba bunetate a reflecta la acesta insciintiare macar, si se ncete a ni spedu pretiunile loru foi totu la Vien'a!

Numerulu Romaniloru in diferitele provincie ale Daciei antice este:

Table listing Roman population in various provinces: Banatu (660,080), Crisiana si Marmatia (850,000), Transilvania (1,380,000), Bucovina (300,000), Romania libera (5,000,000), Basarabia (800,000), and Serbia/Dobrogea (400,000). Includes a total for 5950 m. territory.

Numerulu Macedo-Romaniloru in partile Albaniei, Macedoniei, Epirului, Tesaliei, Traciei si Greciei, unde ei locuescu indesati si compacti, este pre unu teritoriu de vre 1600 mile □ 1,750,000;

Si asi numerulu totale alu Romaniloru in Oriinte pre unu teritoriu de vr'o 7550 mil. □ este 11,140,000 suflete.

Pesta, in 6 Nemvre. —

„Reforma“ din Vien'a, organulu dlui dr. Schuselka, in nrulu seu de alalta-ieri er aduce unu minunatu articlu din cunoscutulu dibaciu condeiu; intru acela prin acte positive si negaveri dovedescé din firu in peru, ca in Austro-Ungaria efeptulu sistemii ce se urma de doi ani incóe — este o completa nemultiuire a tuturoru popóraloru, fora nici o exceptiune!

„Din fruptele loru i veti cunoáce pre ei,“ dice pré nimeritu dlu Schuselka despre barbatii ce stáu astadi la potere si conducu sortile Monarchiei. Da, asié este; fruptele dualismului si ale activitatei factoriloru lui sunt — pentru toti ómenii de spiritu si inima — acre si amare. Inse — cine nu scie, cine va negá, ca esistu vermi si bidiganie, caroru li placu trupurile lancede seu chiar putrede, esistu fiintie, cari se nutrescu din atari! Au nu vedemu noi ca o clase de ómeni — se ingrasia astadi, precandu popórale se vaiera si plangu, nimbulu tronului se palesce, legatur'a totului incepe a se destramá! — Si pre mane ale acestoru ómeni ne-a datu — Imperatulu, seu sórtea?

„Imperate fá dreptate, Dacia credi in Diuitate!“ „Sórte, sórte, rei, amara, Ti-este man'a ta varvara!“ Magiarii, dice dlu Schuselka, nu sunt multiumiti cu pactulu de transactiune; cei de partit'a domnitória se vedu impededati in progresu; opositiunali respingiu politic'a de oportunitate si-o numescu de a dreptulu „tradare de patria.“ Apoi continua:

„Daca acum'a magiarii cei ajunsi la stepanire, cei stimati si desmerdati — sunt nemultiumati, cu cátu mai multa trebuie se fia acést'a popórale nemagiare de sub corón'a lui Stefanu, partea precumpenitória a poporatiunei, Croatii, Serbii, Romanii, Sasii, Slovaci, Ruténii, etc. Aceste popóra pentru credinti'a ce a doveditu ele imperiului comunu, pentru sangele ce au sacrificatu ele acestui imperiu, fusera astfelu remunerate, ca se

dedera préda stapanirei si resbunarei magiare. Pentru aceste fidele popóratu actiunea austro-unguresca a fost — condamnarea loru la servitute. Aceste popóra sunt pline de dorere si mania; ele insetosiadia dupa óra mantiuerei. Dar in Vien'a nu mai este permis a contá pre insufletirea loru. Adeveratu ca ele sute de ani a fostu unu radimu alu regimului centrale, alu Monarchiei totale: de candu inse ele fusera tractate pentru credinti'a loru chiar ca magiarii pentru rebeliunea loru, er acum' supuse magiariloru si respinse si cu totul abandonate in Vien'a, ele privescu la Vien'a cu inca si mai multa ura, de cátu la Pesta. Insa graniti'a militaria patimesce d'o iritatiune politica si d'o nemultiuire natiunale, ca nici candu alta data, in totu decursulu istoriei.“

Despre cehi, poloni, ruténi si sudoslavi — tota lumea scie, ca sunt amariti pona'n fundulu inimei, ba unii pon' la desperatiune, si chiar in rescóla cu mana armata. Dar nemtii austriaci? — Éca ce dice Schuselka de ei:

„Nemtii austriaci sunt mai nemultiumiti de cátu tote cele lalte popóra; ei au perditu tota increderea, poff'a si iubirea pentru viati'a politica, ei despéra de Austria; ba, vorbindu francu, nemtii austriaci mai multa ca veri-care alta natiunalitate se ascépta la o eventualitate, pre care n'avemu trebuintia a o numi mai d'aprópe. In daru tinde regimulu a-i amagi si cascigá prin cáte tote libertati in principiu.“

„Aceste sunt efeptele constitutiunei de Dicemvre. Le-am descrisu cu moderatiune. Faptele dau o sentintia multa mai aspra de cátu cuvintele nóstre. Ni damu capulu remasiu, ca partesaniloru Ministeriului nu li póte succede, a ne infruntá nici macaru intr'unu punctu.“

Citaramu cu atát'a scrupulositate aci la acestu locu cuvintele Reformei — parte pentru ca ele ni justifica tonulu si politic'a ce urmam de trei ani cu tota credinti'a, — parte pentru ca se avemu ocaziune d'a reveni la articlulu din „N.

F. Presse,“ de carele amintiramu mai de unadi, numindu-lu memorabile, a reveni la acela si a confrontá sentintiele Reformei cu sentintiele aceluia; — caci se tiene de noi, si avemu totu interesulu, d'a conóscé bine, cum judeca organele si autoritatile straine despre noi, si d'a constat'a adeverulu.

„N. F. Presse“ scrie: „Astadi Romanii din Ungaria toti oblu sunt dusimani magiariloru.“ „Reforma“ cu alte cuvinte dice totu acést'a. D'ar cea din teia adaugé: „si ei in tota clipit'a sunt bunii d'a fi usati din partea Vienei de ariete contra magiarimeii.“ — „In Romania Andelului arde o ura nestinsa catra totu ce este magiaru.“ — In acést'a privintia judecat'a Reformei multu difere, si — pare-ni-se — este mai indreptatita. — Da, sunt superati, fórte superati, am poté dice indignati si infuriati Romanii contra Magiariloru, in sa nu contra poporului, ci contra iesuitiloru dela potere, cari pentru scopurile lor si ale cícei loru proprie punu in periclu si patri'a comuna, si natiunea magiara, si chiaru tronulu. Dar cu tote acestea — remane mare, fórte mare cestiune, daca Romanii vor mai fi plecati vr'o data a se face arietele Vienesiloru. Faca dífte si cerce anti Vienesi.

„Es existirt kein Romane — dice „N. F. Presse,“ der nicht auf Erlösung durch seine Brüder jenseits der Karpathen hoffte,“ adeca: „Nu existe nice unu Romanu, carele nu s'ar acceptá la mantuire prin fratii sei de din colo de Carpati.“ — Dare-ar Ddiu se fimu atátu de — un'a si solidari, cum ne dice „N. F. Presse,“ ne dice — firesce — nu se ne laude, ci se ne denuncia. Candu am fi noi, Romanii din Austro-Ungaria, atátu de un'a si solidari, cum ne dice „N. F. Presse,“ atunci, dloru nemti din Viena, si dloru farisei din Buda-Pest'a, atunci se fiti convinsi, ca mantuirea nóstra s'ar realisa fórte iute si usioru — fora fratii nostri de din colo. Ce acceptamu noi dela fratii de din colo, am spusu mai de unadi chiaru si respicatu, si vomu mai spune si motivá de multe ori, cu tota francheti'a. Aceea este multu mai pucinu, de cátu de ce ne denuncia „N. F. Presse,“ dar multu mai multu, de cátu la ce se ascépta ai nostri cei miserabili.

In fine si „N. F. Presse,“ chiar ca-si „Reforma“ tiene, ca acést'a nemultiuire si rea dispusetiune a Romaniloru este fruptulu seu efeptulu activitatei de doi ani a regimului presinte; noi mai adaugemu, ca — si a sistemii. — Crisea finantiale, ce de mai multe septemane a cuprinsu comericiulu si industri'a si le sgudue totu meren, pona'n temelia, necesurile si necurmatele frecari intre popóra, iritatiunea si chiar rescóla intr'unile parti, tote acestea provinu dela sistema, dela sistem'a, ce nainte de doi ani, o clase de ómeni, cu unii consiliari ai Domnitóriului, egoisti, cutediatori si rafinati, ni-o trantira 'n capu, ca pre unu freu de feru, pre candu unu altu numeru de consiliari, din lasitate, frica seu nepricepere — sta frapatu, cu mane in sinu, pona ce mai tardiu unii incepúra a plange ca nisce nemernici, altii chiar a urla cu lupii impreuna.

„Romanii Transilvaniei esperiara unde se póte ajunge cu — „flere possum, sed juvare non“ a Metropolitului Siaguna,

atuncea candu edificiuulu lui Smerling se surpá,“ — astfelu scrie, „Politik,“ din 3 a lunei curinti. —

In firulu acestei priviri generali preste Monarcia si popórale ei se trecemu acum' la unele mai speciali.

Candu amintiramu mai de unadi la acestu locu despre prorogarea tuturor' dietelorú cislaitane, nu se publicase inca scirea, ca regimulu din Viena a placutu totusi a concede duor' din cele 17 diete, ca se-si mai continue activitatea pre unu óresi-care scurtu timpu: dietei Austriei de diosu din Viena, si dietei Galitiei din Lemberg. Motivulu pentru cea d'antaia va fi fostu dóra, ca — césta-lalta se nu fia chiar sengura in activitate; ér motivulu la acést'a — va fi fostu, pentru ca ea se afla intr'o crise rea si periculósa regimulu si sistemii lui politice, din care crise, mai avendu regimulu cat'a timpu, crede cá — dór' i-ar succede a scapá cu mai pucina rusine.

Galiti'a tramite la senatulu imperialu din Viena 36 de ablegati, cari daca s'ar intempla se remana a casa, apoi si senatulu imperialu, si sistemii pre care baredia elu, a batutu óra din urma. Intru aceea in diet'a Galitiei in dí'a de 27. opt. se petrecú ó scena — pre cátu de ne-acceptata, pre atatu de memorabile si importante. Lavrowski, deputatu ruténu si altcum si functiunariu mare, in numele celoru 30 de deputati ruténi imbiá man'a de impacatiune poloniloru pre temeulu unei transactiuni natiunali fórte moderate, apelandu la periculu comunu ce amenintia pre ambele natiunalitati sfasiate, apelandu la principiulu staveritu la 1848 in Prag'a intre toti slavii, si carele suna: „Nu vremu alt'a, de cátu egalitate de dreptu pentru tote natiunile si — ca se nu ne demoralisamu unii pre altii,“ — in fine dechiará cá Ruténii in cestiunea recunóscerei seu nerecunóscerei institutului si competintiei senatulu imperialu, vor urma in tocma pasirea fratiloru lesi. Ast'a este o lovitura in Vien'a, de cátu carea mai grea si mai neascéptata nu poté se se cugete. Diet'a tota si polonii in speciale aplausera cu unu entusiasmu demnu de cauza; totusi consecintiele depindu dela loialitatea si moralitatea poloniloru, cari vertuti inse pona astadi nu s'au pré observatu la ei.

Rescól'a Morlaciloru nu este innadusita inca; militi'a totu ocupa pusetiune contra loru, si — scrie „Politik“: — „daca se va urmá si mai departe contra loru totu precum se urma, apoi in curendu ei, 30,000 de insi cu totu cu muieri si cu copii, vor fi atacati de 100,000 de baionete, si asié cu cáte-va mii de morti — pacea va fi restabilita! Dar nu gratulam Regimulu pentru atare victoria si triumfu, parfumate cu sange de cetatieni.“

Ar mai fi se scriému despre calamitate finantiarie ce a cuprinsu de cáte-va septemani tota lumea comerciale si industriale si carea inca ilustra de minune — prosperitatea materiale, cea multu bucinata de ómenii erei nóue. Dar lipsea de spaciu ne face a amená acést'a tema pentru alta data.

Din strainetate n'avemu se notamu nice o intémplare nóua de mare interesu.

Reportul dela Diet'a Ungarici.

Siedint'a casei representative din 3 Noembrie n.

Presedintele *Somsich* deschide la 10 ore siedint'a dandu cetire protocolului siedintei trecute, care se apróba.

Presenta apoi esibitele, intre cari unu protestu contra alegerei lui *Halász B.*, mai de parte depunerea mandatului din partea lui *Mironu Romanu* si *Pásztélyi J.*

Conductorii postali róga a li se sprigini suplic'a catra Ministrulu de comerciu pentru imbunatatirea lefei.

Mai face presedintele unu reportu despre obieptele peresolvite si interpelatiunile, la cari nu s'a datu r'espunsu.

Csengery si *Érkövy* substernu suplice parteculari. — Tóte se i'eu spre conosciinta, resp. se trecu la comisiuni.

Pap L. interpel'édia pre min. de interne in privint'a zidiriloru militare din secuime, cari dupa mandatulu *Msale* erau a se cede poporului. — Se va comunicá acelu Ministeriu.

Paulini Tóth V. cere restitutiunea unei contributiuni de 450 fl. pe nedreptu luate dela *F. Klein*.

Almásy S. substerne o petitiune pentru stergerea pedepsei trupesci.

Irányi D. cere pensiu de câte 10 er. pentru corporalii armatei natiunali dela 1849.

Tisza K. face o propunere, ca cas'a se descuviintiedie procederea Ministeriului in comit. Heves prin tramitarea de comisariu fora destula cauza. — Se va tipari si impartí membriloru casei.

Ministrulu *Mikó* raspunde la o interpelatiune a lui *Simonyi E.* cumcá este gat'a a dá publicitatii contractele incheiate nainte de restitutiunea constitutiunii — intre regimu si diferite societati in privint'a comunicatiunilor. — Se ie spre sciintia.

Trecandu la ordinea dilei, cas'a primesce in a trei'a legere proiectulu de lege despre respnsabilitatea judecatoriloru.

Se face votare pentru unii membri in comisiunea censuratória de diariu, in unele juriuri si in comisiunea de imunitate.

Vine proiectulu de lege pentru modificarea unoru dispusetiuni criminali, anume pentru stergerea batáei trupesci.

Reportatorulu comisiunei centrale recomanda primirea proiectulu cu unele schimbari.

Min. justitiei *Horváth*: imparte cuprinsulu proiectulu de lege de pe tapetu dupa materiele sale in cestiuni vitali si cestiuni mai pucinu importante. Casurile de violentia si de atacuri contra onórei — nu le tiene de cestiuni vitali si lasa regularea lor la placulu casei; ér stergerea pedepsei prin batai si stergerea usului de féra la delincuenti, le declara de cestiuni vitali si le primesce absolutu; numai cátu pon' la reform'a carceriloru cere imputerire d'a poté aplicá férale in lips'a de preventiva si in casuri de disciplina.

Irányi D. sustiene proiectulu seu de lege, ca unulu carele cuprinde si stergerea tuturor moduriloru de tortura; totusi se declara a intrá buerosu si in desbatarea proiectulu ministeriale.

Deák: primesce cele 7 puncturi princ din proiectu, dar cele lalte dela alu 8-lea incolo, adeca cestiunile in privint'a viglantie si deonestatiunei, pentru asta data le-ar sterge si ar dorica Ministrulu despre acestea, dupa unu studiu mai maturu, se aduca unu proiectu separatu, fia in codicele criminala, alu carui necesitate este urginte, fia de sine.

Várady G. anuncia cá pentru obieptele dela alu 8-lea §. in colo va aduce proiectu de lege separatu.

Mai vorbescu *Csernatosi* si *Irányi*, polemisandu, daca natiunea magiara pentru batai'a trupesca — este barbara seu ba? In fine Min. *Horváth* se nvoiesce, ca partea proiectulu de lege dela §-ulu 8 se se delature.

Se pune la votu si se primesce in unanimitate proiectulu de lege de base a discusiunei.

Setrece indata la discusiunea speciale si cu pucine modificatiuni, mai multu stilare se primescu primii 7 §§-i prin cari pedeps'a cu batulu, asemenea si ferale sunt sterse; numai ca de securitate pe timpul investigatiunei, dupa dispusetiunea Ministrulu de justitia, in fine ca medilocu disciplinariu contra delincuentiloru se potu usá inca férale.

La a dóu'a parte, *Várady G.* face motiunea, ca Ministrulu de justitia se se indrume a aduce cátu mai curendu unu proiectu de lege intemeiatu pe deplin'a egalitate de dreptu.

Min. *Horváth* dice, cá cas'a seu se postésca deslegarea acestoru cestiuni per excerpta, cum propune *Várady*, seu prin codicele criminala, in sistema; dar nu de odata prin ambele moduri, cáci la acést'a n'ar fi in stare a r'espunde.

Tisza K. dice, cá *Várady* n'au vrutu de cátu a pune de base principiulu egalitátei.

Deák: Cere a se tipari si luá la desbatare, dar la rondulu seu propunerea lui *Várady*. — Se primesce.

Astfelu proiectulu de lege de pe tapetu, cu emiterea partiei sale a dóu'a, este primitu si in generale si in speciale.

Min. *Goróv* presenta dóu legi sanfionate, cari se publica si se vor tramite casei magnatiloru.

Cu acést'a siedint'a se redica la 2 óre. Cea viitoria mane-di' la 10 óre.

Siedint'a casei representative din 4 Noembrie.

Presedintele *Somsich* deschide siedint'a la 10 óre, dandu cetire protocolului siedintei trecute, carele se adópta.

Se publica rezultatulu scrutiniului alegeliloru in comisiuni. In comisiunea pentru imunitate este alesu *Perczel B.*; in comis. pentru censurarea diariului *Hodossy E.*; in I. comis. de juriu *Prileszky T.*; in II. *Szatmáry L.*, si *Kállay E.*; in a IX. *Horváth J.*; in comis. pentru reviz-

siunea conturiloru *Madocsányi P.*, *Zichy E.*, *Plachy T.*, *Kubinyi E.*, si *Szilágyi V.*

Acum substernu mai multi deputati petitiuni pentru parteculari, intre ei *Ghiczy K.* pentru desdaunarea unuia dupa nuncierea bancotelorung. la 1849. — Tóta se trecu la comisiunea pentru petitiuni.

Fehér M. interpel'édia pe min. comunicatiuniloru, pentru ce nu se cladesce drumulu de feru dela *Hatvan* la *Miskolcz*?

Min. *Lónyay* raspunde, cá banii sunt gata, dar planurile nu.

Fehér dice, cá intrebarea a privitu pe Min. Comunicatiuniloru.

Presedintele: Se va comunicá si acelu'a.

Prileszki T. interpel'édia pe Min. de finantie: ce mesura a luat pentru a sprigini comerciulu si industri'a contra crizei financiare de astadi?

Ministrulu *Lónyay* raspunde, cá a datu milióne din banii disponibili de sub administratiunea sa certeloru ramuri de industria pe langa destula securitate, si a facutu si o ancheta cu barbatii renumiti de specialitate; dar cá — o intervenire directa — nu póte se fia chiamarea statului. — Se ie spre sciintia.

Min. *Lónyay* raspunde la interpelatiunea lui *Irányi* si *Jókai* in caus'a unei bance natiunale unguresci. Elu tiene, cá intrebarea nu se póte deslegá cu temeiu for'a fi ascultatu mai anteu o ancheta remnicoláre. Deci propune proiectulu de resolutiune:

„Diet'a emite o comisiune parlamentaria speciale, ca aceea, dupa ascultarea de capacitati financiare, comerciali si industriali, considerandu starea presinte a valutei si referintiele faptee ale crizei de facia, se dee opiniune: cum s'ar poté dispune in cestiunea unei bance de note intru interesulu creditului tierei? Intr' acést'a comisiune cas'a reprezentantiloru se aléga 4, ér cas'a magnatiloru doi membri.“

Irányi si *Jókai* si-facu observatiunile. Celu d'anteiu prinosec anchet'a, dar sub conditiunea, se i se lase mana libera. *Jókay* — face o agera critica Ministeriului, vrendu a dovedi, cá n'a cuprinsu de felu calamitatea si natur'a ei; dar primesce anchet'a macar numai ca unu experimentu pentru viitoriu.

Min. *Lónyay* reflecta, cá observatiunile dlui *Jókay* ur fi fostu la locu la desbatarea speciale.

La propunerea lui *Ghiczy K.* motiunea lui *Lónyay* se va tipari si se va pune la ordinea dilei pentru luna viitoria. —

Se trece la desbatarea propunerii comisiunei centrale asupra proiectulu de lege al dlui *Irányi* despre libertatea confesionala.

Hrabár referintele comisiunei motivedia propunerea, carea cere respingerea proiectulu dlui *Irányi* si provocarea Ministeriului pentru aducerea uniu proiectu mai corespondiatoriu si detaiatu din partea sa.

Tisza K. este pentru principiulu proiectulu lui *Irányi*, dar in catu pentru precisarea si realisarea acelu'a, propune din parte-si unu

proieptu de lege nou, neypóndu a lasá treb'a ministeriului, carele s'a dedatu a amená tóte Proieptulu acést'a cuprinde trei pragrafi, prin cari se declara de egalu-indreptatita ori-ce secta religiósa; ér intr'unu alu 4-lea § se insarcina Min. a aduce unu proiectu de lege pentru regularea acestei egalitati.

Totu *Tisza* propune si o resolutiune, ca Ministeriulu se se indrume a aduce inca in acést'a sesiune unu proiectu de lege despre cas'áeri civile, despre ducerea matriculeloru prin autoritatile civile si despre stergerea judecatoriloru popesci, a Consistorieloru.

Vorbescu mai multi oratori pro si contra; anume preotulu *Krajcsik* doresce libertate confesionala, dar pre langa conservarea drepturiloru (— adeca privilegieloru) catolice. (Iaritate!)

Vicepresedintele *Gajzágó*, carele intr'aceea ocupase presidiulu, pretinde, cá dupa ordinea casei, proieptele lui *Tisza* nu ar fi permisibile a se discute, pona se tréca prin sectiuni. *Tisza* si *Ghiczy* néga acést'a, si *Gajzágó* si-revóca afirmatiunea.

Se cere votare nominale, carea se va face mane-di. — Siedint'a la 2 óre se redica.

Siedint'a casei representative din 5 Noembrie,

Vicepresedintele *Gajzágó* deschide siedint'a la 10 óre, dandu cetire protocolului siedintei trecute, carele se apróba.

Mai multi deputati presenta petitiuni din partea unor comune si unor parteculari. — Se dau comisiuniloru concerninti.

Simay G. interpel'édia pre ministrulu comerciului si industriei: daca cugeta a propune unu proiectu de lege despre silvicultura? — Se va comunicá.

Se trece la ord'nea dilei, adeca la continuaarea desbatarei asupra proiectulu de lege despre libertatea confesionala.

Irányi urma a-si aperá proiectulu contra tutáror atacuriloru, polemisandu cu toti cáti vorbira ieri la acést'a cestiune, si luandu in nume de reu ministrulu culteloru, cá nu s'a pronunsiatu din parte-si la obieptu.

Min. *Eötvös* raspunde, cá dela 1839 in cóce la tóta ocaziunea si-a respicatu parerea in acestu obieptu si candu va fi se se ie elu in desbatare formale, ér si-va ridicá vócea,

Tisza K. si-apera proieptele sale si respinge cu arguminte agere atacurile lui *Irányi*.

In fine mai vorbesce referintele comisiunei centrale pentru opiniunea ei, dar nime nu-lu asculta.

Acum se pune la votu propunerea comisiunei centrale si cerendu-se votare nominale, acést'a se face cu rezultatulu: 148 de voturi pentru primirea ei, 117 contra, 136 deputati in absintia. Deci propunerea comisiunei centrale este primita cu majoritate de 31 voturi.

Depunu juramentulu membri nou-alesi in comisiunile judecatoresci.

Foisióra.

ACTELE SI DATELE

Conferintiei romane natiunale din Transilvania
tinue in 7 si 8 martiu 1869 in opidulu
Mercuria.

Protocolulu stenograficu.

(A se vedé nr. 81, 82, 83.)

Josifu Hossu: O. Conferintia! Dupa aplausele aceste mari, nu am nici o sperantia de a reesi cu proiectulu meu (dreptu e!), inse de la convingerea mea nu me abatu, aplause, nici me abate iubirea regimului. Deci vi spun convingerea mea dupa cum o simtiu eu; de va fi buna o veti primi, de va fi rea si va displacé, nu o veti primi, si eu voi fi liniscitu, cá eu am espresu liberu ce am simtitu si viitorime a seumiva dá mie dreptu seu nu. Deci se nu me condemnati D. vóstre astadi Dlu, dupa ce veti fi ascultatu parerea mea, cá mai mare si mai amara va fi condemnarea viitorului, de catu a Dloru vóstre de astadi. Dlu! Eu sum ampoiatu si fiindu cá uniu au disu, cá regimulu m'ar' fi tramisu pe mine aici, trebuie se constatedu, cá acést'a nu este adeveratu, eu am urmatu indemnulu meu propriu ca se lucru catu voiú poté pentru fericirea

scumpei mele natiuni si a poporului romanu. Nu am venitu la demandarea regimului aici, si candu m'ar' fi tramisu elu, eu asiú fi disu regimului categoricu, cá nu vinu. Antevorbitorulu meu, ca se viu la obiectu, ni-a condemnatu politic'a activitátei, a adusu aci inainte, cá noi amu gresitu pasii nostri, candu amu intratu in diet'a din Clusiu si Pest'a. Póte cá viitorimea né va judecá pentru acést'a, pentru cá ea judecá dupa rezultate; inse ve intrebú Dlu, candu a fostu sórtea romaniloru mai mastera in Trannia? Au nu sub principii patriotici, candu nu avea romanii barbatii, cari se vorbésca in interesulu lor; atunci s'au adusu acele legi asupritóre, cari dejosescu pe romanu a fi sclavu, si lu degrada la sórtea dobitóceloru. Politic'a acést'a a pasivitátei si-a luatu inceputulu la anulu 1437, candu cele trei natiuni au facutu aceea uniune intre sine, care a fostu indreptata in contr'a Romaniloru. De atunci inóce romanii au incetatu de a-simai aperá drepturile lor, si perdéru urmate de aci au fostu mari si grele. Dupa ce romanii au inceputu a fi activi, sórtea nostra s'a redicatu; nu me voiú demite, in istoria, ca se aretu activitatea infintiata prin episcopii ce au introdusu uniunea cu biseric'a catolica... pentru cá acést'a cauza n'a fostu numai cauza confesionala, ci mai multu poté cauza politica. Nu aducu inainte pe... Cleinu,

care pe calea activitátei a aretatu ce voiescu romanii, nu amintescu, ce a facutu eppulu Bobu si eppulu gr. res. la diet'a din 1791, cari pe calea activitátei au aretatu, ce voiescu romanii, nu amintescu despre cele facute in 1848; cáci aceste vorbescu in fovórea mea; déca se va primi parerea antevorbitorului, intrebú, ce va fi cu natiunea romana, si ce se va alege de cans'a ei, déca intelegint'a, care trebuie se manduca poporulu la scopulu acelu, ce trebuie se fia scopulu fie-carui romanu adeveratu, ve intrebú ce va urmá, déca vom intrá in pasivitate déca romanii cari traiescu intre sasi, unguri, si secui, cari vor intrebuintia tóte medilócele si persvadarile a seduce pe poporulu nostru, care nu judeca mai departe, ca se aléga, pentru cá aceia i vor spune cá déca vor alege deputati, si aceia vor merge in dieta, li se vor inlesni contributiunile si alte greutati, si atunci ei vor indemná pe deputati, si acestia vor merge (voci: nu vor merge!) si atunci inca se va intemplá aceea cá unde romanii cu sasi si cu cele lalte natiuni sunt mestecati, si unde nu sunt in majoritate preponderante, se va alege unu deputatu de natiunaltate straina, si acelu va dice une ori dupa cum a disu unulu in diet'a din Pest'a: „cá eu inca sum basatu pe majoritatea voturilor;“ si ca atare nu va aperá nici odata interesele poporului romanu asiá, precum le-ar

aperá unu deputatu natiunálu, cá din contra strica fórtu multu, si asiá noi vom fi érasu proscrisi, si numai suferiti in patria nostra. Noi trebuie se vedemu ca se reesim cu romanii inteliginti de aceia, carise se lupte necurnata si cu abnegare, fora interese parteculari pentru binele natiunei romane, care ni este scopulu nostru celu mai santu (o vóce; va'm veditu!) Dar se mergemu mai incolo, tocmai dupa principiulu acelu, care s'a statoritu aici, ca pe base constitutiunale se ni redobandimú tóte drepturile acelea care ni s'au luat cu nedreptulu, si se departamu de la noi tóte nedreptatile, cari ni s'au facutu, si acést'a nu o potemu face prin pasivitate, ci calea cea adeverata este activitate. Se mergemu dar' la diet'a din Pest'a se ni reclamamu drepturile nostre in audiulu Europei intregi, pentru cá proverbulu romanescu ne invétia, cá maió'a nu dá lapte la copilulu acelu ce nu plange. Nu cugetati Dlu! cá unguirii inca sunt indestuliti deplinu cu starea de astadi a lucruriloru creatu prin diet'a din Pest'a, si ei dar' se-se retraga in pasivitate? Ei se-se omóra si se-verse sange pentru ca Petru seu Pavelu se fia deputatu. Din cele ce am disu pana aci poteti vedé, cá eu cu sufletu si cu trupu sum pentru activitate, si acést'a o recomendu din tóta anim'a pentru cá numai prin ea vedu ascurata sórtea nostra (sgomotóse strigari: nu primimú!)

Presedintele anunță ședința proxima pre luni a vitoria și provoca secțiunile la lucrare, anumerandu obiectele pentru secțiuni siceștiunile pentru ordinea dilei de luni.

Se naște mare disputa în această privință, carea se termina cu aceea, că pentru luni se pune la ordinea dilei proiectului de rezoluție în cauză a crizei financiare; și secțiunile manede la 10 ore vor desbater obiectele cele mai urgente, dintre câte li sunt propuse. — Cătra 1. ora ședința se redica.

Langa Carasiu, in 18,30 Opt.

(Onorurilelele din urma a mareluinationalistu Vas Radulovicu.) Luni, in 6,18 Oct. pe la 9 ore de demanția, veteranulu și meritulu nostru barbatu, *Radulovicu*, din Biserica-Alba in Banatu, in urma unui morbu indelungatu, dupa ce s'a impartesitu cu s. taina, in etate de 80 de ani se mută la cele eterne, lasandu dupa sine pe nuora sea doioșă veduva, stimat'a dōmna Elena Radulovicu nascuta Udrea, și pe copiii acesteia pe multu iubitiu sei nepoti: Cornelia, Vasiliu și Grigoriu.

Mane-di marti in 7,19 Octobri la 4. ore dupa mediadi se imtemplă inmortentarea remasitieloru pamentesci ale reposatulu cu pompa distinsa, la acaror' petrecere funebra de la locuint'a reposatulu pana la capela romana, precum și de aci pana la cimiteriu, Juara parte domni: generalulu și colonelulu regimentulu din locu, impreuna cu intregulu corpu oficirescu și toti amplotatii magistratulu, insoțiti de unu numeru forte insemnatu — aprōpe la un'a mia — de concetatienu din locu și din Oraviti'a, de diferite stări, natiunalitati si limba.

La tinererea acesteia ceremonii funebrale in capela noastră romana — asistara din partea clerulu nostru gr. resaritenu reverendissimi domni Josifu Popovicu protopopulu romanu alu Bisericii-Albe și Lazaru Stefanovicu protopopulu serbescu; și de acolo impreuna cu alti 11 preoti romani, toti imbracati in ornamente pompoșe bisericesci, precum și cinci invetiatori de ai nostri.

Dupa finirea ceremonieloru prescrise, remasitieloru pamentesci ale reposatulu fura portate de la capela pana la cripta de siese romani, economi din comun'a invecinata provinciala Russova-noua, imbracati uniformu, in costumu albu tîranescu, precum a fostu propri'a veia a doioșei veduve, nuorei repausatulu, stimat'e dōmne Elena Radulovicu nascuta Udrea, și care imprejurare incoronă pe deplinu tota pompa acesteia triste petreceri, cu atatu mai alesu, deōrca veteranulu reposatulu din buni strabuni se trace de origine din aceasi comuna.

Intre petrecatori puteai vedē unu numeru insemnatu dintre vecinii și concetatienui repausatulu de diferite natiunalitati și stări, cari doioși și compatimitori, formau două colōne cu facii aprinse de ambele parti ale cosciugulu și a preutiloru; și ip fruntea conductulu funebru, resunau doioșele tonuri ale bravei bande militare a ces. reg. regimentu serbo-banaticu lo-

cale, și nu vedeai macar unu petrecatoru, a carui fatia se nu arete o intristare, o compatimire și parere de rau pentru perderea multu stimatulu și pretiutilu concetatienu.

Fratiloru romani! multe amavē a vi spune despre veteranulu nostru negociatoriu Vasiliu Radulovicu, inse faptele nobile și natiunale dovedite nōa romanilor din orasielulu Biserica-Alba și din intrēg'a imprejurime militară și provinciala sunt cu multu mai numeroșe, de cātu se le potemu tōte insiră; totusi ca se nu pecauim greu contra reposatulu, a carui memoria binecuvantata pururea va remanē la noi și natiunea intrēga, amintimu numai atat'a cumca biseric'a nōstra romana greco-orientala in generalu, și mai alesu biseric'a nōstra romana din acestu orasielu, forte multu a perdutu prin mōrtea multu iubitului nostru veteranu romanu. Densulu a cutediatu a continuă cu neobosire, fara a-i pasă de pstenela, apese, caletorii și absentare din mediloculu familiei se — și a vediatu realizatu opulu, ce inca parintii lui au fostu inceputu; a mediloculu adeca despartirea romanilor de cătra fratii lor serbi cu biseric'a și școl'a; a facutu prin bun'a sea chipsuire și intieptele svaturi betrașeci, de ni a succesu nōa romanilor din Biserica-Alba cumperarea unui locu proviedutu cu casa in mediloculu orasiulu, in strat'a mare, cu pretiu de 12 mii florini v. a. in care casa se afla astadi capela și școl'a nōstra, precum și cartiru acomodatulu pentru preotu și invetiatori.

Nu numai doioșii urmatori ai reposatulu, ci chiar orasiulu intregu și totu impregiurulu gellescu pre veteranulu barbatu, cerele nu numai că a fostu negociatoriu umanu și activu, ci ca concetatienu și patriotu adevratu, a avutu vedīa și onōre mare chiar și naintea autoritatiloru mai nalte politicesci și bisericesci.

Nōa acum nu ni mai remane alt'a, decātu a-lu plange și geli, și esprimendu-ne inca odata dorerea a supra perderei ce suferi biseric'a și natiunea prin mōrtea acestui zelosu barbatu, se dicemu de nou, in publicu, cu totii: Fia-i tierin'a usiōra și memori'a eterna! —

NB. Adaugemu la acēsta corespundintia ca la celu mai potrivit locu, urmatoriulu actiu, ce ni se tramite spre publicare:

Multiamita publica.

Subscri'a mi tienu de detorintia, a-mi aprime profund'a mea multiamita, multu laudatei ces. reg. brigade militare, maritului regimentu ces. reg. serb. banat. de granitia, maritului magistratu, multu stimatiloru domni reprezentanti orasienesci, onorabililor concetatienu și tuturor domniloru oficianti subalterni orasienesci de tōta starea, fara diferintia de natiunalitate și confesiune, in fine braviloru și zelosiloru preuti și economi din locu și de prin prejuru, pentru partecipare la inmortentarea multu stimatulu și prē-

Joachimu Muresianu: O. Conferintia! Dlu antevorbitoriu de nu se redica, pentru activitate, nu vorbeamu nici eu, dar fiindu că densulu a vorbitu, mi iēu si eu voi'a, a dice vr'o cateva cuvinte spre a-i reflecta. Iertati-mi Dloru, decā inceptu dela 1848, candu ne-au provocatu patimile și intrigele cabineteloru la arme, ca se aperamu tronulu amenintiatu și siovaitoriu, și natiunalitatea nōstra amenintiată. Venindu la atatu, noi ne-am sculatulu cu micu cu mare, și am jertfitu pana la 40,000 romani, in cātu nu pōte dice nime, că a jertfitu pentru tronulu mai multu dlu cātu noi, și care a fostu remuneratiunea pentru acēsta mare jertfa a nōstra? Aceea, că pre acēsta, cari au redicatu armele in contr'a tronulu i vedemu remunerati dupa cum nici nu au asceptatu, și pe noi ne vedemu asupriti și desconsiderati; aceea, că favorurile, cari ni s'au cuvenitu nōa s'au oferitu acelora, cari s'au luptatu in contr'a tronulu. Ce au facutu romanii de au meritatu acea pedēpsa? (bravo frenetice.) Pedēps'a acēsta a duratu pana in anulu 1861, candu vedemu că se arēta o forma ōresi-care de constituționalismu; a urmātu Dloru anulu 1863, candu Majestata Sa imperatulu și marelu principe alu nostru, s'a induratu a conchiamă o dieta in Sabiiu, atunci am alergatu cu totii, și am tramisu barbati pentru aperarea drepturiloru nōstre in acea dieta, și voiu fi totu deuna su-

perbu că romanii au alesu totu deuna fora de a corumpe moralitatea poporulu ca acum (bravo!) Ce a facutu diet'a diu Sabiiu scimu cu totii, eu inse n'um fostu multiumitu nici cu acea dieta, dar se le lasamu acelea. In acea dieta am vediatu natiunalitatea și limb'a nōstra garantate, pentru acēsta s'au luptatu parintii nostri, și e detorintia se ne luptamu și noi totu deuna (se traiēca). A urmātu anulu 1866 candu Austri'a a fostu silita se incēpa, a se apropiā de romanii credinciosi, dela cari a speratu că vā fi ajutorata, ea nu s'a insielatu. Dovēda ni sunt campurile de batalia, din Bohemi'a și Itali'a, pe cari au sangeratu fiii natiunei nōstre intr'unu modu deosebitu alaturea cu cele lalte popōre pentru aperarea imperiulu.... Austri'a a inceputu dupa acēsta activitatea sa cu delaturarea unoru comiti supremi romani, și inlocuirea lor cu altii de natiunalitate strajna. Dupa acēsta a conchiamatu diet'a din Pest'a, care a fostu gresiel'a cea mai mare; căci pre candu nemesii, nu trebueau se aiba mai multu pentru de a fi alesi și pentru de a potē alege de cātu numai o opinca și unu picioru descultiu; pe atunci se cerea dela romanii unu censu de 8 fl. In 1866 am fostu provocati se tramitemu deputati la diet'a din Pest'a, inse numai pentru actulu de incoronare. Corespuns'au ei acestui mandatu sēu ba? s'a potutu ori-cine convinge despre acēsta din diur-

iubitulu meu parinte și socru, cetatienu și negociatoriu, Vasiliu Radulovicu, carele in 6,18 Octobri, desī in adunče batreneție, pentru fiii mei, nepotii sei: Corneli'a, Vasiliu și Grigoriu — totusi prē tempuriu, in alu 80. anu alu vietiei se, se mută la cele eterne.

Elen'a Radulovicu.

Despre sinodele parohiali

și alegerea și constituirea comiteteloru parohiali, conformu dispusetiuniloru statutulu organicu, ni sosescu pe fia-care di multime de reporturi, din cari ne convingemu, că in cele mai multe locuri acēste acēte organizatiunali s'au indeplinitu in cea mai bun'a armonia și celu mai laudabilu ordine.

Din unele parti ērasi, și chiar prin ōmeni de incredere ai nostri, ni se descōperu abuzuri, sēu restalmaciri, sēu și defeptē in statutulu organicu.

De tōte vom luā notitia și vom desbater cu de amenuntulu puncturile, despre cari ni se scrie, că ar cuprinde inconveniinti; i vom lasā se vorbēca și pe iusi-si dnii corespundinti, și anume pe stimabiliu nostri domni M. și Sc. din comitatulu Temesiuulu, dar — cevasi mai tārdiu, pōna ni vor fi veniti reporturi și de prin alte parti, desclinitu din partile Oradiel-mari. Intr' acēsta vom publicā numai corespundintie referitōrie la locurile principale și intru cātu ele nu vor fi de natura polemica.

Fagetu, in 20 opt. n.

(Constituirea sinodulu și Comitetulu parohialu.) Cu bucuria iēu a mana condeiulu spre a impartasi, cumca, dupa ce se constituira in tōte comunele protopresbiteratulu nostru sinodele și comitetele parohiale in intieselulu statutulu organicu, in 12 opt. n. s'au tinutu constituirea și n comun'a nōstra Fagetu.

Dupa doxologia și invocarea santulu spiritu, dlu protopresbiteru alu nostru, At. Ioanovicu, cu o cuventare forte nimerita, ni desfasurā scopulu, aruncā o privirē in trecutul plinu de suferintie, amintē de barbatiu cei mari, ce prin luptele și intieptiunea loru ne emancipara; redicā apoi ferbinti rugatiuni cătra a totu-putintele Ddieu pentru indelungata și fericita vietia a Majestatii Sale Imperatulu și Regelulu nostru, pentru Escelen. Sa metropolitulu nostru, pentru Isa dlu eppu Ioanu Popasu, pentru Ilustr'a familia de Mocioni și pentru toti barbatiu de ncredere a natiunei romane. La acēstea corulu au intonatulu: „Multi fericiți anii“ și afara s'au datu salve de pipe.

Pasindu-se acum' la locu inainte de tōte s'au luātu verificarea membriloru sinodali, și la propunerea facuta din partea dlui Dionisie Romonitia, cu provocare la §. 6. din statutu, dupa o disputa seriōsa, dlu Șim. Armenca, pentru lips'a de calificatiune prin maioritatea absoluta a voturiloru fu stersu din numerulu membriloru

sinodali. Deci sinodulu parohialu se constituie in numeru de 124 de membri; se dede apoi citire pastoralei archieresci, și astfel se dechiară sinodulu de deschisu.

Domnulu presedinte conformu § 14. din statutu propuse sinodulu alegerea unui notariu; la acēsta' dlu N. Sedanu propuse pe jurasorulu Juliu Milosiu, ēra dlu Dionisie Romonitia pre invetiatoriulu Antoniu Mustetiu. Cestu din urma fu alesu cu maioritate absoluta de voturi. S'au datu citire statutulu organicu, despre afacerile sinodulu și ale comitetulu; se puse apoi la ordine desbaterca și alegerea comitetulu și a epitropiei parohiale. Langa dlu protopopu și parochu, carele dupa statutu este membru naturalu alu comitetulu, sinodulu parohialu, cu unanimitate de voturi a alesu in comitetu pre urmatori: Stefanu Antonescu jude primariu, Nicolau Sedanu comisariu de drumu, Josifu Cernescu judele opidanu, Georgiu Barbu, Dionisie Romonitia, Antoniu Mustetiu, Constandiu Rujiu, Georgiu Fratutiescu și Vichente Cursariu, ēra de epitropi: pre Petru Cerjescu, și Georgiu Juro'a, toti barbati devotati causei bisericesci și școlare.

Finindu-se actulu alegerei, dlu jude primariu de cercu, Stefanu Antonescu, printr'o cuventare solena, au adusu multiamita antaiulu lui Ddieu, pentru că ne-āu ajutatulu a ne vedē constituiți bisericesci, dupa o suferintia de 152 de anii; dupa acēsta Msale, Imperatōrelui nōstru, pentru inalt'a gratia cu care, ni-au sahtiunatu statutulu organicu, ce-lu vedemu pusu in lucrare; mai departe inaltulu guvernulu alu Msale și ESale domnulu metropolitulu Siagan'a, și episcopulu diecesanu, și tuturoru barbatiuroru, cari au concluratu și conlucra la prosperitatea natiunei romane; in fine cordiala multiamita dlui protopresbiteru ca presedinte alu sinodulu, pentru conducerea cea intieptă, asemenea și tuturoru membriloru sinodali, pentru bun'a ntelegere și armonia, cu carea au pasitu la constituire. Dlu protopresbiteru presedinte multiamulu dlui jude primariu pentru cordial'a felicitare și cu atat'a prim'a adunare sinodale se incheiā.

Nu ne putemu retinē se nu impartasimu și acēsta placuta acire, ce o avemu din fonte securu, cumcă in protopresbiteratulu Fagetulu tōte comunele s'au dechiaratu in scrisu că-si vor tinē cu ori-ce pretiu și pe viitoriu școl'a cu caracteru confesiunalu. Dee ceriulu, ca se-si cunōsca romanulu o data puseciunea sa, și se nu mai asculte de toti trasi-impinsii, cei-ce nici candu i-au voitulu binele; ei se asculte de barbatiu sei, cei devotati causei natiunale, și atunci cu ajutorulu lui Ddieu vom ajunge mai curendu la maretulu viitoriu, ce ne ascepta.

Mai multi membri sinodali.

Din Torontalu in Opt. 1869.

Placerea ce-mi cuprinse interiorulu, candu cetii in „Albina“, patrōn'a intereseloru nōstre natiunali, reporturile despre conferintiele inve-

nalistic'a romana. Ce folosu a adusu dara activitatea. Ei n'au aretatu ce doresce natiunalitatea romana, și decā au aretatu luatu-s'au in consideratiune? Ce rezultate au avutu (voci: nimicu), ce rezultate vā avē pasivitatea, nu scimu, de siguru că nu vor fi mai rele ca ale activitatei din Pest'a. Candu s'a stersu diet'a din Sabiiu, au disu unguri, că se mergemu in diet'a din Pest'a, că acolo vom castigā legi mai bune ca in dieta lui Schmerling din Sabiiu. S'a imputatulu deputatorulu nostri, că cei d. Ungaria mai tare au aperatu cauz'a nōstra, de cātu ai nōstri cari au fostu acolo, și de cātu cari chiar si unii dintre unguri au vorbitu mai multu in favōrea nōstra (asiā e; bravo!). Candu ei s'au luptatu pentru cauz'a nōstra natiunale li s'a spusu in faccia că sunt dacoromanisti, și că urmēdia tendintie periculōse statulu.... Decā barbatiu de statulu au voitulu se se convinga despre dorintiele romaniloru, au potutu se o face acēsta ori candu. Decā ai cugetatulu că deputatiu nostri, au fostu condusi de acēsta ideia, că deputatiu nostri numai după dorintia loru a facutu ce au facutu, fora de a fi imputeriti de poporu spre acēsta, și decā acēsta a fostu, se ni fia datu congressu natiunalu, și atunci s'ar fi espresu poporulu romanu dupa cum i erā dorintia și dupa cum simtā, și atunci nu ar fi mai potutu dice, că poporulu romanu e blandu, e bunu... și că numai pututu fi cari facu opozitiune regimulu.... Celu

ce vīnde mēs'a sa și cas'a sa Dloru! e in stare se-si vinda și sufletulu seu (bravo). Romanii nu sunt in contr'a uniunei, dar ei voiescu se se decida cauz'a cu invoierea loru; dar uniunea acēsta s'a facutu, e sancțiunata de acelu regimulu, pentru care in 1848 amu sangeratu. Se vinu acum la alegerea de deputati pentru diet'a fiitōre din Pest'a. Se alegemu deputati, sēu ba? Nu sciu cum e in cele lalte parti? in comitate sciu cum sta. Mai in tōte comitatele suntemu in maioritate, dar sunt și comitate de acelea in cari suntemu amestecati cu alte natiunalitati. S'a disu si o vedemu, că nu corumpi și chiar omorū poporulu cu ocasiunea alegeriloru. Ōre la alegerele nōstre nu se vor folosi coruptii in contra partidei nōstre. Si asiā ne dispunendu noi de medilōce prē mari, noi nu vom potē reesi. — Atātu de multe coruptiuni s'au intemplantu cu ocasiunile alegeriloru de deputati, in cātu ele ajunge se omōra totu sentiulu bunu, și se face neposibila alegerea libera. Ōre unu deputatu, care si-castiga cu medilōce slabe acēsta popularitate, ce va face? Ce potē poporulu romanu asceptā dela romanii și natiunalisti ca acēsta?... Nu sciu cum va fi in alte comitate, dara in comitatulu Solnoculu, de unde am instructiuni, sciu că e asiā. Deci Dloru, eu nu potu votā pentru activitate, ci cautu se me prononciu pentru pasivitate. (Bravo! Se traiēca!)

tiatoresci din diecea Caransebesului, — me îndemna a-mi exprime pre facia bucurii a doru colegi, pentru acestu progresu pre calea chiamarei loru frumose; aplaudu conferintiele investiatoresci din nomit'a diecesa, si venerezu zelulu ce-lu nufresce Ilustritatea sa epulu Popasu pentru cultur'a poporului romanu, mai cu sēma ace-lui de diosu, dela sate.

Eate unu adevēru constatatu de mii de mii de ori, cā astadi numai cultur'a este mediloculu potente de a face pe unu poporu se mai esiste, numai ea este in stare a-i usura sōrtea cea grea, ce din caus'a neșciintiei e constrinsu a o portā, gemendu sub sārca ei, a-lu emancipā si a-lu pune in rōndu cu alte popōre mai ferici, la acororū inima strebatura mai de multu radiele luminei. — Haru Dlu, avemu intielegintia — desi nu numērosa, dar ce lupta pe tōte terenele pentru de a pune natiunea nōstrā la loculu ce-i compete dupa originea ei si insusirile ei naturale; inse luptele lorū sunt impreunate cu sudori de sange, — pentru cā poporulu din caus'a lipsei de cultura ne-avēndu destula pricepere, nu dā spriginulu necesariu din partea sa.

Poporulu trebuie dara luminatū; ēr ca se pōta fi elu luminatū, trebuie ajutatū din partea fiecarū romanu ce dorese natiunei sale viētia si unu viitorū mai ferice!

Paportulu celu dantau chiamatu la lumina acest'a este fora indoiēla' colegiulu investiatorescu; elu dara pentru ca mai usoru se pōta corespunde, a recursu la conferintie, la asociari, ca asiā intr'un'a cu poteri impreunate, si d'opotriva in tōte scōlele se pōta propasi. — Din acest'a consideratiune — cine nu se va alaturā ideii de reuniuni si conferintie!

Dar' fidu cā, daca vom recongetā bine, ne vom convinge, cā acele reuniuni si conferintie de prin tracturi si eparchii sunt folositoare de dreptulu mai vertosu partiloru, carorū apertinu ele, si nici decātu nu potu aduce o uniformitate in intregulu statū bisericescu si natiunalu alu nōstru, asiā dorū curendu o conferintia generala a tuturor investiatorilorū. Nu vedu, se fia imposibila atare; dar si pap' la infiantia ei, intemeierea unei foi pedagogice, in spaciile carei se se medilocesca intalnirea si discutiunea intre ei, — este usiorā. Acest'a unioa, dupa modest'a mea parere ar putē produce recerut'a uniformitate generala, si totu d'o data nobil'a emulatiunea intre investiatori. Ei bine, va dice cetitorulu dar' unde sunt medilocesce? Vor fi. — Directiunea a suprema scolaria se grigēsca ca atare fōia se siba unū pretiu de prenumeratiune asiā de mișu in cātū fiecare investiatoriu romana ori cum aru fi elu salarizatū, se si-o pōta abona.

Astfelu, si daca insisi investiatorii vor fi si colaboratorii ei, ea fora tōta indoiēla se va sustiene si va prosperā si si va ajunge binecuvēntatulu scopu.

Georgiu Serbu
Investiatoriu.

(Publicaramu acest'a corespundintia si ca inca o dovēda, cātu de amaru se nsiēla, cei-ce totu mai credu, cā in poporu la noi toti dormu si numai cati-va pucini gazetari facu sfara n'tiēra. Candu dela sate, printr'unu investiatoriu, sub numele seu se scrie astfelu: suntemu convinsi cā si poporulu este aprōpe a se desceptā. — Nainte, domni Investiatori, se vi meritati frumosulu nume! — Red.)

Sarvasiu in 1628 opt. —

(Deschiderea societati de lectura a junimeii studiōse romane din Sarvasiu.) Di'a de 11 23 octobru 1869 fusē o dia de bucuria, o dia memorabile pentru intrēg'a junime romana dela gimnasiulu de aici. Junimea acest'a dupa o consultare seriōsa si fratiēsca, deveni la aceea, ca se infintiedia o societate de lectura pentru scopulu perfectiōnari saē in limb'a materna prin cētirea si apoi si elaborarōa de opuri natiunale folositoare. Adunēndu-se dāna junimea romana din acestu gimnasiu in di'a amintata, pre la 10 ore nainte de mediadi, mai antaiu de tōte pasi, la constituirea sa prin alegerea dirigatoriloru societati, si anunç: de presiedinte alēsa pre domnulu Paulu Tulcanu, stud. de a VIII. Classe; de notariu corespundinte pre Iōne Ardeleanu din a V. Classe; de bibliotecariu pre Dionisiu Lutiānu din a VIII. Classe; de casieru pre Georgiu Chigiu din a VI. Classe; de contabilu pre Teodoru Sutiēsca din a VII.

Classe. Dup' acest'a domnulu presiedinte din scaunulu catedralu, printr'o vorbire frumōsa admonā si insufleti pre junime pentru interesulu si zelulu natiunalu, asemenandu tēnerimea studiōsa cu florile cele mandre ale campului si gradinelorū, dela cari inse se ascēpta rodu bunu si abundante, daca este ca se respunda chiamarei lorū. Cu studiu neobositu deci, prin morala si fratia se ne trudemu a aduce rodurile cele dulci si manōse, pre cari le ascēpta natiunea dela noi. — Astfelu societate nōstrā de lectura este inagurata. Ddieu se ni ajute!

Iōnu Ardeleanu,
notariulu corespundinte.

Socote si multamita publica.

Pre sēm'a nepastuitiloru Tofalenii se matitramsera redactiunei nōstre:

Din Orșova. Dela dnii: M. Popoviciu, parochulu rom. 2 fl. — Vas. Popoviciu, cetatianu 3 fl. — Stef. Vieru, 1 fl. — Dim. Ioumouiciu, 1 fl. — Sofr. Didriga, 1 fl.

Din Fes't'a. Dela dnii: I. Becinēga, telegrafistu 1 fl. — Pav. Jurm'a, juristu 1 fl. — In suma 10 fl. v. a.

Totu pentru acest'a rubrica primimu din Chelmacu, langa Lipov'a in Banatu urmatōriele siruri:

Misjcati, la infrișciata scrie, ce ni-o adnserati, cā presiedintele tablei regesci din Transilvania, Apor, pre toti locuitorii din comun'a romana Tofalu, i-a lipsitu pona si de panaea cea de tōte dilele, venimu si noi a-i sprigini cu pucintelulu nōstru ajutoriu; rogandu pre Prē onorat'a Redactiune a diariulu „Albina“ se binevoēsca a spedā banii alaturati si a publicā numele cōntributoriloru. Petru Biberea, parochu gr. or.

Contribuiriile sunt: Din lad'a s. Biserice, 2 fl. — Dela Petru Biberea, preotu 1 fl. — Georgiu Puticu, docinte, 1 fl. — Ioanu Iovitia, jude, 1 fl. — Achimu Siocatiu, 1 fl. — Petru Nedescu, 60 cr. — Damaschinu Cusmanescu, — Dimitrie Iosifescu, — Antonie Nicolescu, — Georgiu Onulescu, — Vasilie Ianculescu, — Iōnu Nicolescu, — Vasilie Miātu, — Israilu Bremer, negotiariu, cātē 50 cr. — Petru Cusmanescu, 40 cr. — Ioanu Ianculescu, 30 cr. — Trifonu Cocsiu, — Petru Subescu, — Petru Iovitia, — Nicolae Dugulescu, — Trifonu Miātu, — Vasilie Nicolescu, — Georgiu Nicolescu, — Vasiliu Cusmanescu, — Petru Ianculescu, — Eliseiu Lupulescu, — Georgiu Ianculescu, — Nicolae Nicolescu, — Iōnu Dragōescu, cātē 20 cr. — Simeōnu Blidariu, — Samsōnu Stefanescu, — Nicolae Simeōnu, — Partenie Blidariu, — Petru Dugulescu, — Trifonu Pasculescu, — Petru Lupu, — Georgiu Nedescu, — Georgiu Subescu, — Georgiu Nini, — Petru Nini, cātē 10 cr. v. a. In sum'a 15 fl. val. austr. Cu cei de mai sus: 25 fl. Er sum'a pōn sēm' administrata prin Redactiune, (a se vedē nrulu 87.) 279 fl. 50 cr. v. a.

Varietati.

(+) „Traianu“ — nu imperatoarele celu mare, cuceritorulu Daçiei, ci — „amiculu“ nōstru din Bucuresci, are manier'a boierēsca, d'a se face cātē o data surdu si nepreceptoriu, pentru a parē forte ingeniosu. D'unu tempu in cōce elu incepū a practicā acest'a nobile maniera facia de „Albina.“ Se-i fia de bine petrecerea! Noi, mai pucinu sburdati ca domnii frati ai nōstri din „Romania libera,“ nu scimu vorbi in gluma de lucruri seriōse.

(+) Caus'a Tofaleniloru. A supr'a acestei triste cause dlu V. Maniu publica in nrulu 68 alu lui „Traianu“ unu articlu de diece colōne garmond, unu articlu intr' adevēru inspaimantatoriu, intitulatu: „Justiti'a si umanitatea magiara in Transilvania.“ Totu de odata rōga pre tōte diariile romane a reproduce acelu articlu. — Redactiunea Albinei pururea s'a mandritu d'a potē ornā colōnele acestei foi cu dibacile lucrari ale amiculu nōstru V. Maniu; dar articlulu din cestiune, ori din care punctu de vedere l'am pavu, nu tiene șocōta de impregiurariile nōstre, si astu felu nu ni remane de cātu a ni exprime parerea de reu, daca nici fōia nōstrā, — si credemu — nici un'a dintre foile nōstre de din cōce nu va fi in stare a satisfice cererei dlu autoru. Redactiunea Albinei totusi va profitā de lucrarea dlu V. Maniu in cea mai deplina mesura la alta ocaziune.

(f) Secretulu regimulu absolutistiu. Dintr'o brosiura ce aparū in Milano sub rēdigerea jidanulu ungurescu Ignatiu Helfi, estragemu urmatōriele combinatiuni caracteristice si bine nimerite: „Mai de-unadi me dusei cū vr'o cati-va colegi ai mei intr'o menageria. O astfelu de petrecere demulte ori e fōlositōria, cāci acolo invētia orulu mei bine a cunōse maēstri'a secreta a regimeloru, prin carea este cu potintia se infrene celu slabu pe celu tare. Secretulu consta intr' aceea, cā celu dupa natura mai slabu face pe celu mai tare se crēda, cā elu uniculu e cu multu mai tare de cātu ceia lalti toti la olalta. Dēca sunt cei tari asiē de prosti si credu ast'a, invingerea a gat'a, si celu slabu pōte tiranisā multimea leiloru. Inse dēca leiū au destula minte a nu crede acest'a, sēu dēca ar fi si credu'ō, mai tardlu si-vinu in ori si-si obsēva prosti'a lorū ridiculōsa, atunci joculu despotulu incēta, incēta regimulu lui; leulu cu o invertitura a cōdei, ū pune la pamentu si ū metura pe toti acei'a, nainte coror'a pan' ac' elu se umiliā. In acest'a jace totu secretulu. Nu sciu de ce inse pe cātu timpu priviāmu la periculōsā arte a lui Harting (asiē se chiamā demolitorulu animaleloru,) totu un'a cugetāmu la Napoleone alu III. Odata Harting fiindu obositu, se radimā cu spatele pe unu stilpu ce ēr nainte colivieloru cū animale; hien'a ce-i stēteā la spate delocu sārū spre elu; publiculu se intiorā, Harting ingalbeni, desi se pōteā vedē pe buzele lui unu surisū fortiatu; apoi se intōrse spre hiena si stēte nainte ei seriōsu, cāsī candu ar fi voitū se-i dica: vedi tu cā nu sum tabaritu, ēca stau nainte ta semfindu-me tare ca Erucle. Aci-mi veni ēra a minte morbosulu, Napoleone si apoi pompōsele primblari printre poporu, si caletori'a imperatesci. Vedeti voi mi de lei; eu nu sum morbosu, — suridu, — me primblu, si maiēra mea face excursiune in Oriente. Ce se admire omulu mai multu, desteritate domolitoriloru, sēu orbi'a miiloru de lei?... Sermani Spanioli! acusi e unu anu de candu cauta pre unu Harting si nu-lu potu afā nicairi. Nau nainte cui se se umilēsca, nau cui se votedia nisce miliōne pre anu, nau pre cine se aplaudē candu binevoēsca a merge la primblare in carutia sēu calare, etc. In desperarea lorū facura una revolutiune mica in Tarragona si Barcellona, in urmatē carei'a cerū regimulu potere deplina de la Cortes, ce acordandu-i-se, de-o-data va sarū din ore-care unghiu ascunsulu Harting multu cautatu si va domni in pace si fericeire.

(+) Pentru a face se 'ncete estremele in diariētic'a si natiunea serbēsca din Austro-Ungaria, s'a afiatu cu cale a se intēpeia dōne diarie nōte unulu pentru un'a, altulu pentru alt'a partita, ambele moderate, mai moderate, de cātu cele pon' aci esistinte. Dupa-ce adēca „Zastawa“ dlu Dr. Miletits, cu tonulu ei celu ageru si infocatu, omōri pre „Napredak,“ ce serviā guvernulu ungurescu, acum' dlu Stratimirovits, pre cum se crēde, totu cu banii Ministeriulu ungurescu, (cāci despre elu tōta lumea scie, cā n'are,) va scōte la lumina o fōia noua, sub numirea „Serbski Narod“ — Poporulu serbescu; d'alta parte dlu Dr. Subotits, din opozitiune, va publicā o fōia cu titlulu „Narod“ — Natūnea. Lumea serbēsca inse crēde, cā facia de „Zastawa,“ carea a ocupatu totu terenulu natiunalu in poporu, nici un'a, nici alt'a din nōvele intreprinderi — nu va potē prosperā. Fōia dlu Miletits intrunesce degiā preste 1500 prenumeranti, ēr poporulu serbescu, pentru natiunalitatea sa pururea esaltatu, astadi candu aceea i se ataca si periclita pre facia, abē credemu se fia dispusu si dispunibilu pentru moderatiune.

(+) Tipulu adevēratulu crismaru romanu. Cetimu in Democraia din Ploesci: Intieptiunea unui comerciantu crismariu: dlu Ciocache este proverbialu in Ploesci. Acestu onorabilu cetatiēnu, pana in virst'a inaintata in care se gasesce, nu voēsce cū nici unu pretiu se vanda unu individū, sēu la mai multu, decātu portiunea beuterei ce elu o crede trebuiōsā unu omu. Astu-felu la stabilimentulu seu, nu s'a vediatu nici o data se iēsca cineva beatu, sēu se severiēsca vr'o necuviintia, cum se intempla pe la alte stabilimente intre convivi. Chiar candu trimite cine-vā de a casa se cumpere intr'unu vasu mai multe oche de vinu, elu nu dā mai mare portiune decātu aceea ce crede cā se cuvine numerulu individiloru ce cunōse sēu afla, dupa cercetare, cā potu fi in acea familia.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintierea telegrafica din 6 Noemyre.

Imprim. de statū convertatū cu 5 % 69.50. Imprim. natiunalu 69.50. Actiunile de creditu 229.25; — sortiuriile din 1860: 94, —; sortiuriile din 1864: 114.80; Oblegatiunile desarsinari de pamentu, cele ung. 79.50; banatice 78.50; transilv. 76.; bucoviu. 73.50 argintulu 122.75, galbenii 5 90; napoleonii 9.93.

Concursu.

Se publica pentru vacant'a Parochia din Manereu, comitatulu Aradului, care sta din 110. N-re de case, avēndu dela tota cas'a o vica de cucurudiū si fiindu dotata cu jumatare sesiune de pamentu, si cu indatenatele venituri stolari.

Doritorii de a ocupā numit'a Parochia, au a-si tramite pana in 30 oct. a. c. suplicele catra concernintele Protopresviteru in Buteni.

Dat. in Manereu 12 oct. 1869.

Comitetulu Parochialu.

cu scirea si invoirea mea

Andrei Machi, m. p.

Proto-Presviteru in Buteni, si

Presiedinte alu Comitēului parochialu din (2—3) Manereu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de investiatoriu, devenitu vacantu la scol'a romana confesiunale gr. or. din Maciov'a, protopopiatulu Caransebesului, comit. Carasiului se publica concursu pon' in trei septemani dela prim'a publicare in acest'a fōia. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. in bani gat'a, lemne 12 orgii, 3 jugere de livada, a jugeru gradina si cortelu naturalu.

Doritorii de a ocupā postulu acest'a se-si adreseze suplicele cu documintele recerute catra Comitēulu bisericescu din comun'a Maciov'a per Lugosiu, post'a ultima Zsidovār, si in catu li-ar fi cu potintia, se se presentē si in persōna in comuna.

Maciov'a in opt. 1869.

(2—3) Comitēulu Parochialu.

Concursu.

Pe statiunea docentala din Calacea, indiestrata cū emolumintele anuali; 126 fl., in bani, 2 jugere de aratura, 60 chible de grau, 100 punti de clisa, 80 punti de sare, 25 punti de lumini, 4 orgii de lemne, si 8 orgii de paie, (din cari are a se incaldi si scōla.) — si cortelu liberu cū o gradina de 3/4 de jugu, — se deschide Concursu pana in 4. Septemani dela antei'a publicatiune in Albina, pana candu deci toti cei ce dorescu a reflectā la acestu postu, se-si tramita recursurile indiestrate cu documintele prescise, catra districtualulu dnu Protopresbiteru alu Timisiōrei.

Comitetulu parochialu din

(1—3) Calacea.

INDREPTARE: In articlulu nōstru „Afaceri personali“ din nrulu precedentu, prin nebagarea de sēma a corectorelui, s'a tiparitu — pre pagin'a 2, colūmna 4, in linia 10 si de diosu, „elu“ inlocu de — „ea“ si „intieptu“ in locu de — „intielēpta,“ ce regam a se corege.